

Toľko vecí nedokážeme dokončiť, dokončiť svoje dielo. Začneme a prídu prvé problémy, prvé ťažkosti a už sa vzdávame svojho cieľa, svojich ideálov, svojho rozhodnutia... Prečo? Bojíme sa trpieť. A predsa práve utrpenie nám všetkým ako jediné mohlo priniesť a aj prinieslo spásu. Ak utekáš od utrpenia, nikdy nedokonáš poriadne ani jedno svoje dobré dielo, pretože každé dobro sa dosahuje aj za cenu bolesti, sĺz a utrpenia - tak ako to bolo aj s Ježišom na jeho krížovej ceste. Spoj sa s ním, keď budeš trpieť a prijmi svoje utrpenie rovnako ako ho prijal On - s otvorenou náručou. A tak - s otvorenou náručou objímajúc kríž budeš môcť vystúpiť až na svoju Golgotu, po ktorej, nezabudni, nasleduje vždy vzkriesenie.

I. Pán Ježiš je odsúdený na smrť

Je rozhodnuté. Ľudia, ktorým tak málo ležal na srdci zákon Božej lásky, Ti prisúdili miesto na kríži. Až príliš hlasno si volal svoje „beda vám“ , až príliš si otriasol ich autoritou. Tým, čo sa len oháňajú prázdnyimi slovami o pravde, bol a stále zostáva Tvoj život trňom v oku. Príliš pravdivo, príliš hmatateľne si ukázal, čo znamená podriaďiť sa v láske vôli Otca, čo znamená milovať blížneho ako seba samého. Aj im si priniesol svoju radostnú zvesť. Ale oni Ťa zo strachu o svoje postavenie uznali vinným.

Náš dobrý Pane, Tvoje slová: „Ak mňa prenasledovali, budú prenasledovať aj vás ...“ (Jn 15,20) , zostávajú i po dvoch tisícročiach tvrdou realitou nášho života. Stovky ľudí sú prenasledované, diskriminované pre svoje presvedčenie, postavené pred súdy, ktoré zo slova pravdy a spravodlivosti urobili len prázdnu formulu svojej každodennej praxe. Stovky ľudí, ktorých

jedinou vinou je, že vydali svedectvo Láske, že postavili svoj život do služieb dobra, všetkého pozitívneho a krásneho, čo si vložil do najvnútornejšej podstaty človeka. Možno sa aj my raz ocitneme pred falošným súdom a z úst ľudí, ktorých si nám prikázal milovať, začujeme klamlivé "vinný". Ty si pred súdom mlčal a nám vravíš: „... nestarajte sa, ako a čo budete hovoriť...“ (Mt 10,19) . Duch Svätý vás naučí... Duch lásky ochotne prijatý v každej životnej situácii, v každom okamihu prostého, všedného dňa. A život naplnený touto láskou bude našim obhajcom, pred ktorým neobstojí žiaden ľudský súd.

II. Pán Ježiš berie kríž na svoje plecia

V tej chvíli, Ježišu, keď Ti vojaci kládli na ramená kríž, pocítil si väčšiu ťažobu, než bola váha samého dreva. Váha kríža bola znásobená našimi vinami. Vinou Piláta, ktorý pošliapal svoje svedomie, vinou Judáša, ktorý zradil Tvoju lásku, vinou tisícov nespravodlivých, ľahostajných a ďalších previnilcov. Vinou každého jedného z nás. Koľko lásky asi musí horieť v srdci, ktoré sa stane ochotným vziať na seba vinu miliónov.

Pane, je ľahké hovoriť o vernosti, vyznávať veľkú vieru, sľubovať oddanosť, či dokonca celý svoj život. Ale až keď na ramená doľahne kríž, keď človek pocíti ťažobu bolesti, opustenosti a vlastnej slabosti, vtedy utrpenie neúprosne odhalí ochotu zaprieť sám seba, ísť za Tebou i vtedy, keď by snád' z ľudského hľadiska bolo lepšie nepáliť si prsty, stiahnuť sa späť a uzavrieť sa do kľudu a pohodlia. Mať túto silu a ochotu zaprieť sám seba, prekričať stenu vlastného ja znamená predovšetkým mať veľkú lásku prameniacu z pevného spojenia s Tebou. Pane, daj nám spočinúť vo chvíľach skúšok na Tvojom srdci.

III. Pán Ježiš padá prvý raz pod krížom

Bolo toho asi príliš veľa. Výsluchy, bitie, týranie. Zoslabnutý ľudský organizmus, ktorého prirodzenosť si prijal, sa zdráha prekročiť hranice svojich možností. Zakolísanie. Pád. Nieкого

sa možno v tej chvíli zmocnil súcit, iní sa len pohrdavo usmiali: „Pozrite sa, hovoril o sebe, že je Syn Boží, chcel zboriť chrám a za tri dni ho postaviť a teraz tu leží celkom bezmocne.“ Lenže Tvoje srdce, Ježišu, nebolo zlomené. Horela v ňom v tej chvíli tá istá láska ako vtedy, keď si uzdravil prvého chorého, prvého hriešnika. Keď si obnovil život tam, kde už všetko odumrelo a podľašlo smrti, keď si hlásal radosť zarmúteným a pokoj nepokojným srdciam. Silou tejto lásky, ktorá je väčšia ako ľudská slabosť, si dokázal vstať a ísť ďalej.

Pane, tiež sa občas ocitneme v situácii, kedy sa cítime zlomení, opustení, keď zvlášť silno pocítíme vlastnú nedokonalosť. Alebo máme pocit, že všetka naša námaha bola zbytočná, že pravda, za ktorú sme bojovali, zostane i naďalej umlčaná, že nezmeníme svet zla a nenávisť, ktorý sa riadi pravidlom oko za oko a zub za zub, že sa stratíme v súkolí konzumnej spoločnosti. To všetko niekedy tvrdo pritlačí k zemi. Ale v tejto chvíli nie sme zlomení, ešte niečo zostalo. Viera v Teba, nádej v Tvoje víťazstvo a láska, ktorá nám pomôže znovu vstať. Pane, daj nám nádej v Tvoje víťazstvo.

IV. Pán Ježiš sa stretá so svojou Matkou

Krátke prerušenie utrpenia, ktoré sa zdá byť nekonečné. Mlčanlivý rozhovor srdc, ktoré si boli také blízke. Nie, to nebolo lúčenie. Obaja ste v tejto chvíli vedeli viac než kričiaci dav naokolo. O Otcovi na nebesiach, o jeho láske k ľuďom, ktorý poslal svojho Syna, aby spasil svet. Mária. Už dávno povedala Bohu svoje “áno“, už dávno odovzdala svoj život do jeho vôle. A i to posledné, čo jej zostalo – svoju bolesť, Ti v tom okamihu odovzdala. Svoje utrpenie premení láskou.

Pane, dokážeme s dojatím rozjímať nad čistým vzťahom medzi Tebou a Tvojou matkou. Obdivujeme krásne vzťahy vo Svätej rodine. Ale ako to vyzerá okolo nás! Máme okolo seba také rodiny, ktoré sú hlbokým zdrojom života? Je veľa skutočností, ktoré nás presvedčajú o opaku. Detské domovy, moderné vyhnanstvo pre deti, umelé potraty, rozvedené manželstvá, domovy dôchodcov. To všetko sú trpké následky ľudského sebeckva. Ježišu, zošli všetkým tým, ktorých si povolal do manželstva, ktorým si určil, aby boli darcami a nositeľmi života, Tvojho Ducha lásky. Lásky, ktorá sa nepozera na svoje vlastné potreby, ale na potreby druhých, ktorá sa dokáže obetovať, aby život okolo mohol rásť.

Pane, oživ naše rodiny duchom svojej lásky.

V. Šimon Cyrenejský pomáha Pánu Ježišovi niesť kríž

Šimon sa cez dav pretlačil až dopredu, zrejme, aby lepšie videl, čo sa vlastne deje. Nie, nechcel niesť; ale možno ho nakoniec nedonútil hrubý nátlak vojakov, ale pohľad na Tvoje utrpenie. Pohľad na neznámeho človeka, zrazeného až na dno ľudskej existencie. Tým nevedomky začal naplňať Tvoj zákon lásky, ktorý si svetu priniesol. Zákon lásky k tým, ktorí sú na tom najhoršie, ktorí nemajú čím odplatiť.

Ježišu, Láska, koľko je v našom okolí tých "potrebujúcich", prosiacich, tých, ktorým sa život tiež stal krížovou cestou, pretože z neho odstránili jeho najzákladnejší článok, Teba, Boha, nekonečnú Lásku. A neznesiteľnú prázdnotu, ktorá po Tebe zostala, vyplňajú bezcenné náhrady: útek k alkoholu, karierizmus, otroctvo práci, sex, televízia. V našom okolí je veľa takých, ktorí potrebujú uľahčiť ťarchu svojho kríža. Sú medzi mladými a starými, v dielňach, v školách, v obchodoch i na ulici. Ich kríže neľahčíme slovami, ošúchanými frázami, kritikou alebo sebaučňavou výrečnosťou. Prázdne miesto v ich srdci vyplníme len vtedy, keď Ťa objavia v našom konaní, keď v konkrétnych prípadoch nášho každodenného života spoznajú Tvoju lásku, ktorú si nám dal a ktorá je našou životnou silou.

Pane, pomôž nám vydávať pravdivé svedectvo.

VI. Veronika podáva Pánu Ježišovi šatku

Pozerať sa na ľudské utrpenie a biedu nie je a nemôže byť ľahostajné žiadnemu človeku, pokiaľ celkom neodhodil svoje svedomie. Zvlášť žene, ktorá privádza na svet život, v srdci ktorej sú ďaleko jemnejšie struny, u ktorej pohľad na zbitého, utýraného človeka vyvoláva najhlbší súcit. Skutok Veroniky, Ježišu, bol akousi oázou v nekonečnej púšti ľahostajnosti, nenávisti a zla. Svojim vdáčným prijatím jej služby si dal jasne najavo, komu sú otvorené brány do Božieho kráľovstva. Nie tým, ktorí o láske len hovoria, nie tým, ktorí sa postia, konajú pravidelné

modlitby, ale nevidia nespravodlivosť okolo seba. Ale tým, ktorí slovu "milujem" dokázali dať konkrétnu podobu v službe životu.

Pane, ako často skrývame svoje kresťanstvo za prázdne slová, ošúchané frázy, pochybnú zbožnosť pod heslom „čo by na to povedali ľudia“. Dokážeme rozhorčene odsudzovať zlé správanie a mravný úpadok, s pohrdaním pozeráme na tých, ktorí majú odlišný názor, na tých, ktorí neveria v Teba. Ale podať pomocnú ruku, i keď z toho budú nepríjemnosti, urobiť niečo viac než len svoju povinnosť, obetovať sa pre druhého, milovať nepriateľa, to sú niekedy nepohodlné heslá pre náš "ideál svätosti". Keby sme sa dokázali pozrieť na svet Veronikiným pohľadom lásky, možno by sme si všimli, že chudobní, ktorí nosia Tvoju tvár, nie sú len tí, ktorých život je ochudobnený o vlastný zmysel. Možno by sme spoznali Tvoju tvár vo všetkých tých ľudských troskách, akými sú obeť alkoholu, vo vyhasnutých očiach šestnásťročných dievčat, okradnutých o krásu mladosti, v strnulom pohľade mladíka, ktorého domovom sa stala krčma, v tisícoch opustených, ktorí s vďačnosťou prijímu každý kúsoček lásky.

Pane, nauč nás milovať.

VII. Pán Ježiš padá druhý raz pod krížom

Bolo to niekde pri bránach Jeruzalema. Nové zaváhanie, nový pád. Koľkokrát ešte? Ako dlho bude ešte trvať cesta? Kedy prestanú nadávky, bitie, kedy zmizne nenávisť, ktorá okolo nás prepukla v plnej sile? Človek by sa asi v takejto situácii zrútil. Alebo by začal chlítiť hrozby, pomsty, nadávky, nenávisť na svojich utláčateľov. Ale Ty si vedel, Ježišu, že musíš vstať a ísť ďalej, hoci, alebo práve preto, že si poznal koniec tejto cesty, pretože si poznal svoje poslanie. Pane, často sa nám zdá, že kríž, ktorý máme niesť, je nad naše sily, že nestačíme na úlohy, pred ktoré si nás postavil, že nám chýbajú schopnosti ... Zabúdame na Tvoje slová, ktorými nás uisťuješ: „Ak budete mať vieru ... stane sa to.“ (porov. Mt 21,21) Čo to znamená? Ak budete mať vieru, Cirkev bude živá i v poloprázdnych kostoloch, i olúpená o svoje práva a slobodu. Ak budete mať vieru, dokážete postaviť proti ateistickej výchove k sebecktvu moju Lásku, dokážete každý na svojom mieste, vo svojom okolí, medzi ľuďmi, s ktorými sa stretávate, šíriť ideál rýdzeho ľudstva, ideál lásky, ktorá tak chýba tomuto svetu.

Pane, daj nám pevnú vieru.

VIII. Pán Ježiš napomína plačúce ženy

Ježišu, doteraz si celú cestu mlčal. Ale pri pohľade na plačúce ženy si musel prehovoriť: „Nie nado mnou neplačte, ja som preto prišiel na svet, aby som šiel touto cestou, aby som toto všetko pretrpel. Za vás, za vaše hriechy, za hriechy vašich synov, ktorí včera volali ‚hosana‘ a dnes ‚ukrižuj‘, nad nimi plačte, nie nado mnou. Ja im odpustím i na kríži. Ale oni uzavreli svoje srdcia, oni nechcú poznať pravdu, tak ako ju nepoznáte vy, i keď tu nado mnou plačete. Zmeňte svoje zmýšľanie, očistite svoje srdce a nájdete život.“

Pane, aké sú aktuálne Tvoje slová i pre nás „... plačte sami nad sebou a nad svojimi deťmi“. Rodina, výchova. Ako sú tieto skutočnosti nášho života ochudobnené o zásady, ktoré si Ty priniesol svet. Výchova v prostredí vzájomnej lásky a porozumenia, vlastný príklad rodičov, výchova na zásadách rešpektovania osobnej slobody jednotlivca. Kde sú príčiny rastúcej kriminality mládeže, prečo stúpa počet samovrážd mladých ľudí, prečo mládež uteká k alkoholu, drogám, sexuálnemu vyžitiu? Kto nesie vinu? Rodina, spoločnosť, či každý z nás?

Pane, každý z nás nesie kus zodpovednosti za život ľudí okolo nás. Zošli nám svojho Ducha, aby sme dokázali byť svetlom a svietiť na cestu blúdiacim, aby sme sa stali kvasom, ktorý zmení tento svet.

Ježišu, náš brat, zošli nám svojho Ducha.

IX. Pán Ježiš padá tretí raz pod krížom

Ďalší pád sa dal celkom logicky očakávať a bol len otázkou času. Dav mu ani nevenuje pozornosť. Vojaci majú jedinou starosť: aby si došiel. A koniec cesty sa blíži. Treba vstať a vypiť posledné kvapky utrpenia. Ale prečo? Nebolo to všetko predsa len zbytočné? Má zmysel ešte vstať? Áno, a Ty si to vedel. Nie preto, že oni to chceli, vidieť Ťa na kríži, ale preto, že to bola vôľa Tvojho Otca, ktorý ich chcel vidieť v raji.

Ježišu, často stojíme pred otázkou, aký zmysel má toľko utrpenia, toľko bolesti, toľko odriekania. Či by nebolo lepšie žiť niekde v ústraní, v klude a pohodlí, nemať žiadne starosti, žiadne problémy. Odbyť si svoju rannú a večernú modlitbu, nejaký ten dobrý skutok a sme vlastne so svojim kresťanstvom hotoví. Ved' je to vlastne také jednoduché. Tvoje slová: „Kto neberie svoj kríž a nenasleduje ma, nie je ma hoden...“ (Mt 10,38) a „Kto nájde svoj život, stratí ho ...“ (Mt 10,39) – tie potom nie sú veľmi príjemné našim ušiam. A predsa je to skúšobným kameňom nášho života, tu sa očisťuje láska. Brať denne svoj kríž a meniť utrpenie v lásku.

Pane, daj nám silu ísť za Tebou.

X. Pánu Ježišovi zvliekajú šaty

Koniec cesty. Golgota. Trochu náhla zmena behom niekoľkých dní. Keď si pred pár dňami prichádzal do Jeruzalema, chceli Ťa urobiť kráľom. Prevolávali Ti na slávu, hádzali kvety. Teraz z toho nezostalo nič. Všetko je preč a posledné, čo Ti ešte zostalo, Tvoj odev, berú si vojaci ako svoju odmenu – zisk zo svojej profesie. Aký je to paradox. Ten istý odev, ktorý uzdravil ženu, ktorá sa ho dotkla s vierou, sa stáva vojacom výhrou v lotérii. Nezostalo Ti nič, a predsa si bol v tej chvíli bohatší, pretože si sa celý rozdal.

Ježišu, aký je smutný pohľad do nášho okolia. Otroctvo majetku, služba mamone. Peniaze sa stávajú jediným bohom ľudí. Pre peniaze sú ľudia ochotní zradiť priateľov, umlčať svoje svedomie, za peniaze zapredajú lásku a svoje city, k honbe za majetkom vychovávajú svoje deti. A čo je najsmutnejšie? Ako často sa medzi nich radíme i my, ktorí si hovoríme kresťania. Vyšla snáď z módy Tvoja požiadavka rozdať všetko, čo máme a ísť za Tebou? Alebo sme ju

Je dokonané

Napísal Balek Robert
Štvrtok, 08 Marec 2012 10:32

nesprávne pochopili? Áno, rozdať všetko neznamená zbaviť sa všetkého majetku, sadnúť si a čakať, že nás nasýtiš a oblečieš. Rozdať sa znamená vnútorne sa oslobodiť od závislosti a bohatstva. Dať všetko, čo máme a čo sme dostali ako Tvoj dar, do služieb človeka. Či už je to auto alebo len obyčajný bicykel, veľký plat, či posledná dvadsaťkoruna vo vrecku, alebo schopnosť vytvárať hodnoty, či priniesť dobrú náladu.

Pane, nauč nás rozdávať sa druhým.

XI. Pána Ježiša pribíjajú na kríž

Zdá sa to kruté, neľudské a beštiálne. Ale predsa je to skutočnosť. Vojaci Ťa pribíjajú na kríž s chladnou profesionálnou rutinou. Asi by sa obhajovali tým, že plnili len svoju povinnosť, rozkazy svojich nadriadených alebo pranie farizejov, ktorí sa v tej chvíli radovali, istí svojím víťazstvom. Ako hlboko dokáže človek klesnúť pri obhajobe vlastných záujmov.

Ježišu, metódy neľudskosti Rimanov či Židov neboli a nie sú jedinou výnimkou v histórii ľudstva. Ľudské sebecko plodiace násilie sa tiahne ako nitka celými dejinami ľudstva. Na konci tohto radu stoja dnešní pokračovatelia tejto cesty, ktorými sú predstavitelia všetkých štátov, kde je pošliapovaná ľudská dôstojnosť a sloboda človeka zostáva len papierovým heslom. Patrí sem i najnovšia forma prenasledovania Tvojej cirkvi v krajinách, kde sa pod hlavičkou vedeckého svetového názoru o oslobodení človeka deje najväčší zločin: zbavovanie človeka jeho ľudskosti, slobody a samostatnosti. Ale konanie novodobých farizejov, ktorí sa snažia pribiť Tvoju cirkev na kríž, je tak isto márne, ako bola snaha tých, ktorí si priali Tvoju smrť na kríži. Tvoja cirkev bude žiť tak isto, ako Ty žiješ stále medzi nami. Daj nám silu, aby sme sa nezľakli, aby sme neohli chrbát, aby sme vždy dokázali vydávať pravdivé svedectvo láske, ktorá prišla na tento svet.

Pomôž nám vytrvať v dobrom dokonca.

XII. Pán Ježiš na kríži zomiera

Náš dobrý Pane, visíš na kríži a modlíš sa za tých, ktorí Ťa naň pribili. Väčšej lásky už nemá nikto. Ale oni to nepochopili. Aj keď sa dívali, nevideli, i keď počúvali, nepočuli. Len jeden z nich, jeden zo zločincov, ktorí boli spolu s Tebou ukrižovaní, pochopil d'aleko viac než zástup zvedavcov pod krížom, pochopil veľkosť Tvojej lásky a uveril. A odmenou sú mu slová: „Veru, hovorím ti: Dnes budeš so mnou v raji.“ (Lk 23,43) A pre túto jeho istotu a istotu tisícok tých, ktorí uverili Tvojej láske, musel si vypíť ešte posledné kvapky utrpenia, kým si definitívne odovzdal svojho ducha do rúk Otca na nebesiach. Ježišu, keď sa Ťa pýtali, ktoré prikázanie je najväčšie, odpovedal si: „Prikázanie lásky k Bohu a k ľuďom.“ Ty sám si šiel touto cestou a pre túto lásku si obetoval svoj život. Táto cesta, akokoľvek sa zdá byť ťažká, je a musí byť cestou každého z nás, každého, kto berie Tvoje slová vážne a úprimne, kto nechce žiť svoj život nadarmo. Je to cesta lásky k človeku, i k tomu najúbohejšiemu, cesta za hranice vlastného sebeckta, za hranice smrti, cesta k bohato naplnenému životu. K životu, k akému si, Bože, stvoril prvých ľudí v raji.

Ježišu, daj, nech sa Tvoja láska stane životným programom všetkých tých, ktorí sa krstom stali príslušníkmi Tvojej cirkvi, údmi Tvojho tela, ale i tých, ktorí Ťa nepoznajú, ale úprimne hľadajú pravdu a spravodlivosť, ktorí sa usilujú o lepší a ľudskejší svet.

Pane, pomôž nám žiť podľa Tvojej vôle.

XIII. Pána Ježiša skladajú z kríža

Mária, na čo si asi myslela, keď si sedela pod krížom s mŕtvym telom svojho syna v náručí? Možno na to, ako to všetko začalo. Na anjela, ktorý Ti prišiel zvestovať Boží plán, na betlehemskú noc, pastierov pri jasičkách, na strach pri úteku do Egypta, na šťastné roky v Nazarete, kde ste spolu žili pod jednou strechou, na púť do Jeruzalema, tri dni strachu a hľadania, na svadbu v Káne, na zástupy úbožiacov, na zlo farizejov, Judášovu zradu, posledné slová na kríži. A Tvoju vlastnú dušu prenikol meč. Bolesť naplnila Tvoje srdce, ktoré však nikdy

neprestalo spievať Magnificat. Buď pozdravená, Mária, si plná milosti a pravdy, Pán je s Tebou a Ty si s ním. Si požehnaná medzi ženami a požehnaný je i plod života Tvojho, náš brat Ježiš Kristus.

Si svätá, Mária, si Matkou Božou i našou Matkou. Pros za nás hriešnych, slabých ... Vypros nám milosť Ducha Svätého, aby zapálil naše srdcia pre ideál kráľovstva. Srdcia nás všetkých, mladých či starých, srdcia, ktoré chcú zostať večne mladé. Vezmi nás pod svoju ochranu a ved' nás, svoje deti, na ceste k Bohu, nášmu Otcovi, v každej chvíli nášho života i v hodinu našej smrti, v hodinu, keď sa postavíme pred Božiu tvár.

XIV. Pána Ježiša pochovávajú

Vo chvíli, keď Ťa Tvoji priatelia vkladali do hrobu, nepozerali sa na budúcnosť zrejme príliš optimisticky. Ani nemysleli na Tvoje slová o vzkriesení. Ich myseľ naplňal smútok z obavy – čo bude ďalej? Čo bude s nami, čo bude s Izraelom?! Bežný pohreb podľa vtedajších zvykov, trochu smútku a spomienok. To že by bolo všetko, čo malo zostať z veľkolepého Božieho plánu, z príchodu Spasiteľa na svet? Nie! Oni všetci, tak ako apoštoli, tak ako zástupy tých, ktorí Ti verili, už za niekoľko dní spoznali, že ich nádej nebola márna, že Tvoje slová o vzkriesení sa stali skutkom, že si nám otvoril cestu k životu.

Ježišu, i my sme obklopení množstvom starostí, so strachom pozeráme do budúcnosti, žijeme svoj život príliš úzkostlivo. Tvoje vzkriesenie v nás nevyvoláva radosť, veľkonočné "aleluja" neznie radostne v našich srdciach. Je smutné, keď i kresťania hovoria o smrti ako o konci svojho života. Cieľom nášho života nie je predsa smrť, ale život. O to sa predsa snažíme, preto znášame bolesti a trápenia, za to bojujeme, aby sme mali život, my všetci, deti jedného Otca, ved' „ak nebol Kristus vzkriesený, potom je márne naše hlásanie a márna je aj vaša viera“ . (1Kor 15,14) K tomu nám, Pane, pomôž, aby sme žili a nezomreli vo svojich srdciach, aby sme svojim životom dokázali zvíťaziť nad smrťou.

Zdroj: velkanoc.tuomatu.com